



# Nevyhnutné kroky na integráciu OZE do slovenských energetických politík

Rastislav Hanulák  
Advokát | Partner



## Environmentálne ciele EÚ do roka 2020 – **stav** ich plnenia

- Slovensko stráca na svoj 14 %-ný cieľ v oblasti podpory OZE až 2 %
- podpora sa realizuje prostredníctvom
  - (A) schémy prevádzkovej pomoci (zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE)
  - (B) eurofondov – operačný program Kvalita ŽP administrovaný na MŽP SR (Zelená domácnostiam) a ďalšie investičné priority
  - (C) daňovej výnimky (oslobodenie od spotrebnej dane z elektriny vyrobenej z OZE)



# Hlavné úskalia plnenia cieľov SR

- **nekonceptnosť a nesystémovosť podpory**
- **nedostatočná transparentnosť a s tým súvisiaca nedôveryhodnosť podpory OZE u veľkej časti verejnosti**
- **inštitucionálna rozdrobenosť (MH, ÚRSO, 3 regionálne distribučné spoločnosti, OKTE, MŽP, MF, MDaV)**
- **príliš vysoká finančná náročnosť prevádzkovej podpory (ročne viac ako 450 mil. EUR, existujúci „deficit“ viac ako 300 mil. EUR)**



# NEKONCEPČNOSŤ A NESYSTÉMOVOSŤ PODPORY

Chýbajúca **konceptia** rozvoja OZE v rámci elektroenergetiky a teplárstva (kedy, kde, aké technológie?)

Chýbajúca **analýza** finančných a iných dopadov na verejné rozpočty, cenu elektriny a cenu tepla, chýbajúca kontrola prípadnej „prekompenzácie“

Minimálna **schopnosť** adaptácie na meniace sa priority na EÚ úrovni, ale aj technologické trendy



# **NETRASPARENTNOSŤ = NEDÔVERYHODNOSŤ**

- **verejnosc' nie je dostatočne informovaná o dôležitosti cieľov environmentálnej a klimatickej politiky EÚ a SR (technická pomoc, protichodné masívne podpory napr. domácemu uhliu a jadru)**
- **schvaľovanie investičných zámerov a najmä regulácia vykazuje výrazné znaky netransparentnosti**
- **chýba ex post skúmanie oprávnenosti rozsahu podpory, nedostatočné kontrolné mechanizmy proti prípadnému zneužívaniu**





## INŠTITUCIONÁLNA ROZDROBENOSŤ, VÝRAZNÝ „**REZORTIZMUS**“

**Politiku podpory OZE dnes vykonávajú mnohé inštitúcie, chýba zjednocujúci prvok a spolupráca (nejde o tému na vládnej úrovni):**

- **MH SR (prevádzková pomoc)**
- **MŽP SR (environmentálna politika + investičná podpora, OP Kvalita ŽP)**
- **MF SR (daňové otázky)**
- **MDaV SR (energetická hospodárnosť budov)**
- **samospráva**





## INŠTITUCIONÁLNA ROZDROBENOSŤ, VÝRAZNÝ „REZORTIZMUS“

**V rámci prevádzkovej podpory vystupujú až tri relevantné subjekty (nízka miera vzájomnej kooperácie):**

- MH SR
- ÚRSO
- zúčtovatelia podpory





## INŠTITUCIONÁLNA ROZDROBENOSŤ, VÝRAZNÝ „**REZORTIZMUS**“

- ▶ Gesciu nad podporou rozvoja OZE dnes nemá jedna inštitúcia na úrovni ústredného orgánu štátnej správy (ministerstva), čo bráni dôležitým reformám na úrovni:
  - vzťahu všeobecnej štátnej správy vs. samosprávy (MV)
  - bytovej politiky (zastaralý zákon o vlastníctve bytov, gescia MF)
  - stavebného poriadku (MDaV)





# Vysoká **finančná náročnosť** prevádzkovej podpory

- náklady prevádzkovej pomoci dnes znášajú na 100 % koncoví odberatelia elektriny a takisto výrobcovia elektriny, ktorí elektrinu vyrábajú pre vlastnú spotrebu (zložka TPS tvorí až cca 17 % koncovej ceny a od roku 2010 výrazne rastie)
- zúčtovatelia podpory hlásia veľký „deficit“ (až okolo 350 mil. EUR), ktorý požadujú kompenzovať, s tým súvisí tzv. STOP-STAV od roku 2013
- V roku 2014 zavedený G-komponent pre výrobcov elektriny, ktorý mohol čiastočne kompenzovať deficit (v r. 2016 Ústavný súd SR konštatoval protiústavnosť, inkasuje sa však naďalej) – aké sú výnosy?
- v roku 2015 bola veľkému množstvu výrobcov odopretá podpora (výpadok cca 70 mil. EUR) – aká bola úspora?



# Aké kroky sú potrebné k plnohodnotnej integrácii OZE do slovenskej reality?

## Inštitucionálna reforma

**Zvýšenie významu politiky podpory OZE na vládnej úrovni**

**Presun kompetencií ale aj financií jedinej zodpovednej inštitúcii**

**Reformy súvisiacich politík**

## Obsahová reforma

**Zmysluplná a dlhodobá koncepcia podpory OZE podložená analýzou**

**Odstránenie protichodných podpôr**

**Zvýšenie transparentnosti**

## Reforma financovania

**Zavedenie viaczdrojového financovania (napr. z dražieb emisných kvót, z G-komponentu)**

**Dôraz na schémy nevyžadujúce finančnú podporu**



# AKO JE NA TOM **PRIPRAVOVANÁ REFORMA** PREVÁDZKOVEJ PODPORY OZE?

## Inštitucionálna reforma?

**Neprináša zásadné zmeny na úrovni riadenia politik podpory OZE**

**Prenáša zúčtovanie podpory na jeden subjekt (odstraňuje možný konflikt záujmov)**

## Obsahová reforma?

**Žiadna koncepcia, žiadna analýza, neznáme dopady**

**Neodstraňuje protichodné podpory**

**Negarantuje vyššiu mieru transparentnosti**

## Reforma financovania?

**Neprináša žiadne systémové zmeny v oblasti financovania, naďalej jednozdrojové**

**Zavádza systém kompenzácie pre energeticky náročných odberateľov, avšak bez garancie financií**





# Lastovičky systémového prístupu...

- Podpora **lokálneho zdroja na výrobu elektriny (OZE do 500 kW)**, bez nároku na finančnú podporu feed-in tarifou, bez povinnosti úhrady TPS, ale s určitým dopadom na výnosy TPS
- Podpora **zdroja na výrobu tepla z OZE** v systémoch CZT, bez nároku na finančnú podporu feed-in tarifou, bez povinnosti úhrady TPS





ĎAKUJEM

Rastislav Hanulák

[rastislav.hanulak@clg.sk](mailto:rastislav.hanulak@clg.sk)

<http://www.clg.sk>

ANTOL LEGA